

Disse skæve forhold nedbryder skattesystemets troværdighed og befolkningens tillid til skattesystemet. Uden denne tillid kan man ikke i det lange løb få den overvejende del af befolkningen til at betale skat uden anvendelse af tvangsmidler som bøder og straf i øvrigt. Hvorfor skal man lovlydigt betale sin skat, når naboen kan slippe? Intet skattesystem kan overleve, hvis den overvejende del af befolkningen gennemførte aktioner for at sabotere skattebetalingen. Den frivillighed, hvormed befolkningens store flertal betaler skat, kan kun opretholdes, hvis der er tillid til skattesystemet. Det er derfor tvingende nødvendigt at gribe hårdt ind over for et hvert forsøg på at nedbryde denne tillid.

Skattesystemets langsomme sammenbrud skyldes langt fra alene omgåelse i denne lovs forstand. Folketinget må selv bære en væsentlig del af skylden ved i årenes løb at have belastet skattesystemet med et utal af fradrag og andre særregler for at tilgodese specielle hensyn. Dertil kommer de systemfejl i selve grundlaget for indkomstkatten, som bl.a. Thorkil Kristensen-udvalget har påpeget.

Derfor er en skattereform med en kraftig fradragsanering det vigtigste skridt mod en genrejsning af indkomstskattesystemet som et effektivt og retfærdigt middel til finansiering af samfundets udgifter.

Men det er en illusion at tro, at det er muligt at nå frem til et skudsikkert system. Derfor vil det både før og efter en skattereform være nødvendigt med et værn mod omgåelse af hensyn til retssikkerheden.

Det centrale i retssikkerhedsproblematikken er, at ingen kan krybe uden om sin skattebetaling i overensstemmelse med landets love. Ofte anføres det imidlertid, at det centrale element i retssikkerhedsproblematikken på skatteområdet er, at de enkelte skatteydere skal have mulighed for at kunne forudse, hvorledes en disposition skattemæssigt vil blive bedømt af myndighederne. Dette synspunkt er indlysende rigtigt i langt de fleste situationer. Blot er synspunktet fuldstændig irrelevant i situationer, hvor en skatteyder bevidst foretager mere eller mindre sindrige og komplekse dispositioner alene for at opnå en skattebesparelse.

Skattelovgivningen er – naturligt nok – opbygget omkring det, man kunne kalde *normale* dispositioner. Til disse normale dispositioner knyttes der igennem skattereglerne nogle skattemæssige konsekvenser og virkninger. Foretager man derfor en normal disposition, er de skattemæssige konsekvenser heraf i langt de fleste tilfælde overordentlig lette at forudse, idet de direkte fremgår af en

lovbestemmelse eller anden tilgængelig retskilde. At skattelovgivningen er mangfoldig, hænger kun sammen med, at der knyttes skattemæssige konsekvenser til overordentlig mange dispositioner. Selv om dette kan gøre skattelovgivningen uoverskuelig, er det ikke ensbetydende med, at der hersker usikkerhed med hensyn til, hvordan skattereglerne skal forstås, og hvorledes disse regler skal anvendes på normale dispositioner.

Forslaget sigter derfor ikke mod disse normale dispositioner, og skatteydere, som kun foretager sådanne dispositioner, vil da heller ikke komme i berøring med omgåelsesklausulen. Normale dispositioners skattemæssige virkninger vil derfor kunne forudses i samme omfang som hidtil.

Derimod retter forslaget sig mod *usædvanlige og unormale* dispositioner, som netop har fået en usædvanlig og unormal udformning med hensyn til form og indhold for at opnå en skattebesparelse. Når man foretager usædvanlige eller unormale dispositioner, hænger det sammen med, at man ønsker at undgå de skattemæssige virkninger og konsekvenser, som følger af normale dispositioner. Den skattepligtige har ved at give sin disposition en usædvanlig og unormal udformning bevidst givet afkald på den forudsæthed, der findes for så vidt angår normale dispositioner, idet det jo netop er de normale dispositioners skattemæssige konsekvenser, man ønsker at undgå ved at omforme dispositionen til noget andet end en normal disposition.

En skatteyder, som handler på denne måde, har overhovedet ikke nogen rimeligt berettiget forventning om, at myndighederne umiddelbart vil godkende dispositionen i den udformning, som skatteyderen har givet den, og med de ønskede gunstige skattemæssige virkninger. Skatteyderen spiller hasard og er selvfølgelig forberedt på at kunne tabe. Der foreligger således overhovedet ingen beskyttelsesværdige hensyn over for sådanne skatteydere.

Retssikkerhedsdebatten har imidlertid hidtil været ført ud fra det forømtalte almindelige princip om menigmands mulighed for at kunne forudse det mægtige skattevæsens indgreb. Det ofte anvendte billede med det enkelte individs heroiske kamp mod den almægtige statsmagt bruges flittigt i debatten om retssikkerhed på skatteområdet. Imidlertid har denne debat og den måde, hvorpå man har formuleret retssikkerhedsproblematikken, i realiteten alene været brugt til at retfærdiggøre og legalisere en begrænset befolkningsgruppes ret til at foretage dispositioner, som indebærer, at der kan opnås utilsigtede skattebesparelser. Adgangen til at få bindende forhåndsbesked, som direkte er